8291 ـ حکم رفتن به نزد ستاره شناسان و باور کردن آنان

سوال

آیا رفتن به نزد ستاره‌شناسان و باور کردن سخن آنان جایز است یا خیر؟ نسائی از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ روایت کرده که ایشان فرمودند: نماز کسی که نزد آنان برود و باورشان کند درست نیست. آیا این صحیح است؟ دربارۀ احادیثی که از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ در این باره آمده به ما توضیح دهید.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

احادیث صحیح بسیاری دربارۀ تحریم این کار وجود دارد، از جمله از صفیه بنت ابی عبید از یکی از همسران پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ روایت است که ایشان فرمودند: «کسی که نزد پیش‌گویی برود و دربارۀ چیزی از او بپرسد و او را باور کند چهل روز نمازش پذیرفته نمی‌شود» به روایت مسلم در صحیحش، و از قبیصه بن المخارق روایت است که گفت: از رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ شنیدم که فرمودند: «عیافت و طیره و طرق از جملۀ جِبت است» به روایت ابوداوود با سند حسن. ابوداوود می‌گوید: عیافه و خط و طرق یعنی پراندن پرنده، این‌گونه که از پرواز پرنده و این‌که به کدام سمت می‌رود خوش‌فالی یا بدفالی بزند، اگر به سمت راست رفت خوش‌فالی بزند و اگر به سمت چپ رفت آن کار را نحس بداند! جوهری می‌گوید: جِبت کلمه‌ای است که بر بت‌ها و بر کاهن و بر ساحر و منجم و مانند آن اطلاق می‌شود.

و از ابن عباس ـ رضی الله عنهما ـ روایت است که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: «کسی که علمی از نجوم (پیش‌بینی بر اساس ستارگان) برگیرد، شعبه‌ای از سحر را برگرفته و هر چه افزون بگیرد [بر جادوگری‌اش] افزون شود» به روایت ابوداوود با سند صحیح.

و از معاویه بن حکم ـ رضی الله عنه ـ روایت است که گفتم ای رسول الله، من تازه از جاهلیت بیرون آمده‌ام و الله اسلام را به واسطۀ شما آورده است و از میان ما مردانی هستند که به نزد کاهن می‌روند؛ فرمود: «به نزد آنان نرو» گفتم: و از ما کسانی هستند که تطیر (فال بینی به واسطۀ پرواز پرندگان) می‌کنند؛ فرمود: «این چیزی است که آن را در سینه‌های خود می‌یابند (یعنی اصل و اساسی ندارد) پس آنان را باور نکن» به روایت مسلم.

و از ابومسعود بدری ـ رضی الله عنه ـ روایت است که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ از بهای سگ (پولی که از طریق فروش سگ باشد) و مال فاحشه (مالی که از طریق فحشا به دست آورده) و پولی که به کاهن می‌دهند نهی کردند. به روایت

بخاری و مسلم.

و از عایشه ـ رضی الله عنها ـ روایت است که مردمی از رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ دربارهٔ کاهنان پرسیدند. ایشان فرمودند: «چیزی نیستند» (یعنی کارشان درست نیست و ارزشی ندارد) پس گفتند: ای رسول خدا، آنان گاه چیزهایی می‌گویند که درست درمی‌آید. ایشان فرمودند: «این سخنی حق است که جن آن را می‌رباید و در گوش دوستان خود می‌گوید پس صد سخن دروغ را با آن مخلوط می‌کنند» به روایت بخاری و مسلم.

و از ابوهریره ـ رضی الله عنه ـ روایت است که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: «کسی که به نزد کاهنی برود و سخن او را تصدیق کند (راست بشمارد) یا با زنی از پشت (از راه مقعد) نزدیکی کند از آن‌چه بر محمد نازل شده بیزاری جسته است» به روایت ابوداوود. علما می‌گویند: بنابراین انجام این کارها و رفتن به سمت آن و باور کردن آن‌چه می‌گویند حرام بزرگی است و دادن پول به آنان حرام است و کسی که مبتلای این کارها شده واجب است که فورا توبه کند.

والله اعلم.